

UYGULAMALI BİLİMLER OKULLARINDA MALİYE EĞİTİMİNİN YERİ

THE PLACE OF PUBLIC FINANCE EDUCATION IN APPLIED SCIENCES SCHOOL

Dr. Öğr. Üyesi, Murat AYDIN
Uşak Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
Muhasebe Bilgi Sistemleri Anabilim Dalı
murat.aydin@usak.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-7211-5208

Gönderim 21 Ağustos 2019 - Kabul 26 Kasım 2019
Received 21 August 2019 - Accepted 26 November 2019

Öz: 1995 yılında Boğaziçi Üniversitesi ile yükseköğretim dünyasına giren Uygulamalı Bilimler okulları, ülkemizde fakülte ve yüksekokul düzeyinde eğitim vermektedir. Bu çalışmanın amacı; Uygulamalı Bilimler okullarının maliye eğitiminde katkısını tespit edebilmektir. Bu çalışmada doküman tarama yöntemi kullanılmıştır. 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve kanunda ismi geçen Uygulamalı Bilimler okullarının ders planları ve içerikleri taranmış, maliye eğitimi ile ilgili olan dersleri belirlenmiştir. Muhasebe, bankacılık, finans, gümrük, uluslararası ticaret, uluslararası lojistik, gayrimenkul değerlendirme ve işletme yönetimi alanlarında açılan toplam 46 bölümde, 126 adet maliye dersinin okutulduğu görülmüştür. Uygulamalı Bilimler okullarının maliye eğitiminde önemli bir yeri olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı bilimler okulları, uygulamalı bilimler yüksekokulu, uygulamalı bilimler fakültesi, maliye eğitimi, vergi eğitimi

Abstract: In 1995, thanks to Boğaziçi University, Applied Science Schools, which are included in higher education, provide education at the level of faculties and schools in our country. The aim of this study is to be able to identify the contributions of the schools of applied sciences to public finance education. In this study, document review method has been used. The Law of Organization of Higher Education Institutions No. 2809 and the teaching plans and contents of the schools of Applied Sciences named in the law have been scanned and the lessons related to tax training have been determined. It has been observed that there are 126 public finance lessons in 46 departments which are accounting, banking, finance, customs, international trade, international logistics, real estate appraisal and business management. Applied Science schools have an important place in the education of public finance.

Keywords: Applied sciences, applied sciences schools, applied sciences faculties, public finance training, tax training

GİRİŞ

Türkiye'de son dönemlere kadar, özel ve kamu sektörünün idari ve mali birimlerinde çalışabilecek personel çoğunlukla İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve dengi okullardan mezun olan öğrencilerden oluşmaktaydı. Örneğin; bankacılık, finans, muhasebe, denetim, uluslararası ticaret, uluslararası lojistik, turizm, reklamcılık gibi sektörlerde istihdam edilecek kişiler bu okul mezunlarından temin

edilmekteydi. Bu okullardan mezun olan öğrencilerin bazıları çalışmak istedikleri sektörlerle ilişkin ilave eğitimler almakta, bazıları ise sektöre girdikten sonra bilgi ve tecrübe sahibi olmaktaydı. Ancak Türkiye'de son yıllarda "Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu", "Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu" ve "Uygulamalı Bilimler Fakültesi" gibi isimlerle ortaya çıkan okullar bahsi geçen sektörlerle yönelik eğitimler vermektedirler.

Uygulamalı Bilimler okulları 4 yıllık eğitim vermekte, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinin öğrencilere sundukları avantajların daha fazlasını sunabilmektedirler. Bu okullar İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerine alternatif olmaktan ziyade, kamu ve özel sektördeki iş gücü açıklarını daha donanımlı personel ile kapatmayı hedeflemektedirler. Bu amaç doğrultusunda son yıllarda Türkiye'nin değişik il ve ilçelerinde, farklı bölümleri ihtiva etmek suretiyle birçok yüksekokulun öğrenci kabulüne başladığı gözlemlenmektedir. Kurulması açısından fakülteye kıyasla daha kısa ve kolay şartlara sahip bu okullara öğrencilerin yoğun ilgi gösterdikleri de izlenmektedir.

Bu çalışmanın konusu Uygulamalı Bilimler okullarının bünyesinde yer alan bölümlerde okutulan maliye içerikli derslerin incelenmesidir. Bu okullarda okutulan maliye derslerinin sayısal anlamda hangi boyutlara geldiği tam olarak bilinmemektedir. Ayrıca bu konu ile ilgili yapılmış bir çalışmaya da rastlanılmamıştır. Bu çalışmanın amacı, Uygulamalı Bilimler okullarında okutulan maliye derslerinin plan ve içeriklerini incelemekle birlikte bu derslerin maliye eğitimine sağladığı katkıyı araştırmaktır. Bu açıdan bakıldığında çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda Uygulamalı Bilimler okullarının son halinin resmedilmesi de bu çalışmanın önemli çıktılarındandır.

Çalışmada öncelikle 2809 sayılı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu" mercek altına alınmıştır. Kanun, "Uygulamalı Bilimler" ve "Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik" anahtar kelimeleri özelinde ayrıntılı bir biçimde taranmıştır. 2019 yılı Ocak ayı sonu itibarı ile Uygulamalı Bilimler ismi ile kurulan üniversite, fakülte ve yüksekokul sayıları tespit edilmiştir. Aynı yıl itibarıyla incelenen ders plan ve içeriklerindeki maliye dersleri belirlenmiştir. Maliye derslerinin; bankacılık, finans, muhasebe, uluslararası lojistik, uluslararası ticaret, gümrük işletme, işletme yönetimi ve gayrimenkul değerlendirme alanlarında açılan bölümlere ait olduğu görülmüştür.

1. UYGULAMALI BİLİMLER NEDİR?

Uygulamalı bilimler; bir ya da daha fazla doğa bilimi alanındaki bilimsel veri ve bilginin uygulamada yaşanan problemlerin çözümünde kullanılmasına verilen isimdir. Esasen uygulamalı bilimler, doğa bilimleri (ekoloji) için kullanılan bir terimdir. Doğa bilimleri ise; Fizik, Kimya, Biyoloji, Gök bilimi, Yer bilimleri ve Materyal Bilimidir. Ancak insanın çevreye müdahale etmesi sonucunda su, toprak ve hava gibi ekolojik kaynaklar üzerinde baskı oluşmuştur. Bu baskı ise ekolojik kaynakların tükenmesi veya kirlenmesine neden olmakta, bir zaman sonra toplumsal soruna dönüşmektedir. Ekoloji bilim dalı yüz yıllık bir geçmişe sahipken, toplumsal sorun nedeniyle son kırk yıldır "sosyal bilim" olarak evrilmiştir (Mutlu, 2009: 71-82). Birçok batı ülkesinde sosyal bilimler, ekolojinin alt bir disiplini. Türkiye'de

ise ekoloji doğa bilimi olarak algılanmakta, ekonomik ve toplumsal olaylara bile mühendisçe yaklaşılmaktadır (Mutlu, 2009: 71-82).

Bu nedenle uygulamalı bilimler dendiğinde, sadece doğa bilimleri değil aynı zamanda sosyal bilimlerin de düşünülmesi gerekmektedir. Uzun yıllar doğa bilimlerinde olduğu gibi, sosyal bilimlerde de pozitivist yaklaşımın etkisini göstermiştir. Bu yaklaşıma göre bilimin tek bir mantığı vardır ve sosyal bilimler de bilim adını taşımak istiyorlarsa buna uymak durumundadır (Keat ve Urry, 1994). Pozitivist yaklaşım sosyal bilimler alanında etkisini nicel yöntemlerin kullanılmasıyla göstermiştir (Kuş, 2007: 19-41). Bunun bir sonucu olarak Türkiye’de “Uygulamalı Bilimler” ismi verilen okullarda sosyal bilimler ağırlıklı bölümlerin olduğu görülmektedir. Bunun temel sebebinin son yıllarda ekoloji bilimi dalı algısının Türkiye’de değişmesi olduğu düşünülmektedir.

2. UYGULAMALI BİLİMLER OKULLARI

Türk yükseköğretim sistemi 1981 yılına kadar; üniversite, enstitü, Milli Eğitim Bakanlığı ve bazı bakanlıkların bünyesinde faaliyetlerini sürdürmekte idi. 1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Türkiye’de yükseköğretim tamamen Yükseköğretim Kurulu çatısı altında toplanmıştır (www.yok.gov.tr). Türkiye’de yükseköğretim; ön lisans, lisans ve lisansüstü olmak üzere üç programa ayrılmaktadır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda bu üç programın tanımları yapılmıştır. Söz konusu yasada ön lisans; “Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir” lisans; “Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarıyılık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir”, lisansüstü ise; “Yüksek lisans ve doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu ifadeler ışığında lisans programı ise fakülte ve yüksekokulu ifade etmektedir. Yüksekokul fakülte gibi 4 yıllık eğitim vermektedir. Yüksekokullar Mühendislik Fakültesi ile eşdeğerdir. Yüksekokul ilgili kanunda; “Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur.” şeklinde ifade edilmiştir. Ayrıca 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu 3. maddesinde “Üniversite; fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuvar, meslek yüksekokulu, araştırma ve uygulama merkezi ve benzeri birimlerden oluşur” hükmü ile yüksekokullara atıfta bulunmuştur. Ülkemizde “Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu”, lisans programı olduğundan fakülte ile denk tutulmaktadır. Ayrıca bazı üniversitelerde Uygulamalı Bilimler Fakültesi olarak kurulmakta, bazılarında ise yüksekokullar fakülteye dönüştürülmektedir. Dahası, 2018 yılında Uygulamalı Bilimler ismiyle iki üniversite Türk yükseköğretim hayatına kazandırılmıştır.

2.1. Uygulamalı Bilimler Okulları Mezunlarının Çalışma Alanları

Uygulamalı Bilimler Yüksekokulları ve Uygulamalı Bilimler Fakültelerinin sayıları her geçen yıl artmaktadır. Türkiye’de uzun bir geçmişe sahip olmayan bu okulların İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinden belli konularda önemli farklılıkları bulunmaktadır. Onları değerli kılabilecek bir takım avantajlarından da söz edilmektedir. Çünkü bu okulların içinde bulundurduğu bölümlerin; spesifik,

günümüz iş hayatına entegre olabilecek ve mezunlarına kolayca işe girebilme imkanı sağlayabilecek bölümler olduğu görülmektedir.

2.1.1. Kamu Sektörü İş İmkânları

Uygulamalı Bilimler okullarının en temel amaçlarından birisi özel ve kamu sektörüne nitelikli personel yetiştirmektir.¹ Uygulamalı bilimler okulları son yıllarda revaç bulduğu için kamu sektöründeki alımlarla ilgili düzenlemeler yakın tarihlerde yapılabilmektedir. Özellikle KPSS kılavuzlarında yapılan değişiklikler mezunlar için çok önemli gelişmelerden sayılmaktadır. KPSS B 2019/1 tercih kılavuzunda uygulamalı bilimlerden mezun olan öğrenciler için atama imkânları genişlemiş görünmektedir. Kılavuzda uluslararası içeriklere sahip bölümler için yeni kodlar eklenmiştir.

4446 numaralı kod: Uluslararası Ticaret ve Pazarlama veya Uluslararası Ticaret lisans programından mezun olmak

4484 numaralı kod: Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik lisans programından mezun olmak

4465 numaralı kod: Bankacılık, Bankacılık Finans, Bankacılık ve Finans veya Bankacılık ve Finansman, Finans ve Bankacılık lisans programlarının birinden mezun olmak

4453 numaralı kod: Muhasebe, Muhasebe Bilgi Sistemleri, Muhasebe ve Finansal Yönetim, Muhasebe ve Finans Yönetimi lisans programlarının birinden mezun olmak

4480 numaralı kod: Gümrük İşletme lisans programından mezun olmak.

Konu ile ilgili olduğu düşünülen bazı kodlar çalışmaya dâhil edilmiştir. Uygulamalı bilimler okullarında bulunan birçok bölüm için kılavuzda kod bulunmaktadır.

A Kadro diye ifade edilen kariyer mesleklerinde de son yıllarda uygulamalı bilimler okulu mezunlarına yönelik ilanlar çıkmaya başlamıştır. 2019 yılı itibarı ile çok geniş bir kapsamı bulunmamasına rağmen bazı bakanlıklar uzman, denetçi, kontrolör ve müfettiş gibi kadroları uygulamalı bilimler bünyesinde yer alan bazı bölümler için tahsis etmiş bulunmaktadır.

2.1.2. Özel Sektör ve Uygulama İmkânları

Bu okullarda farklı olan konulardan birisi de uygulamaya önem verilmesidir. Staj, proje ve iş başı eğitim gibi uygulamalarla öğrencilerine kendilerini geliştirme imkânı sunmaktadır. Meslek Yüksek Okullarında uygulama olmakla birlikte eğitim süresi iki yıldır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde eğitim süresi dört yıl olmasına karşın uygulama imkânı bulunmamaktadır. Uygulamalı Bilimler Okullarında ise, hem teori hem de uygulama dersleri birlikte verilmektedir. Günümüz iş dünyası uzmanlaşmayı gerektirdiği gibi disiplinler arası çalışmayı da zorunlu kılmaktadır.² Bu çerçevede bölümlerin ders müfredat ve içerikleri incelendiğinde farklı disiplinleri de birleştirdiği aşikârdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde uygulamalı bilimler okullarının birincil hedefi özel sektörün

¹ <http://ubf.ankara.edu.tr/fakulte-hakkinda/>-(Erişim Tarihi: 20.03.2019)

² <http://www.sad.boun.edu.tr/anasayfa/>-(Erişim Tarihi: 20.03.2019)

ihtiyacı olan donanımlı iş gücünü temin etmektir. Bu nedenle kamu sektöründe istihdam konusunda net verilere ulaşılamamaktadır.

Ayrıca bu okullarda verilen maliye içerikli dersler de incelendiğinde daha çok özel sektörün ihtiyacı olan alanlara yönelik olduğu görülmektedir. Zira uygulamalı bilimler okullarında açılan tüm bölümler dikkate alınırca müfredat açısından maliye eğitimi, yaklaşık % 1’lik bir etkiye sahiptir. Sadece, müfredatında maliye içerikli dersler bulunan bölümler dikkate alındığında ise bu oran % 5’lere kadar çıkmaktadır. Son 2 yılda doluluk oranlarında ciddi azalma olan bu okulların maliye eğitimine katkısının tam olarak belirlenmesi ve toplum bakımından ifade ettiği mananın tespiti zordur. Zira bu gibi konuların irdelenmesi için başka verilere ve çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

3. LİTERATÜR TARAMASI

Literatür incelemesinde “Uygulamalı Bilimler Okullarında Maliye Eğitimi” konulu çalışmaları tartışmak hedeflenmiştir. Ancak Türkiye’de Uygulamalı Bilimler okullarının tarihçesi çok eski olmadığı için, “vergi eğitimi” ve “maliye eğitimi” başlığında taranan ulusal literatürün istenilen düzeyde olmadığı görülmüştür. Vergi bilinci, vergi algısı gibi konularda yükseköğretim öğrencilerine yönelik yapılmış çalışmalar bulunmasına karşın, Uygulamalı Bilimler okullarında maliye eğitimine dair çalışma bulunmamaktadır.

Literatür incelemesi aşağıda belirtilen başlıklar kapsamında yapılmıştır.

- Maliye eğitimi
- Maliye dersleri
- Vergi eğitimi
- Vergi müfredatı
- Vergi dersleri
- Vergi hukuku eğitimi

Bu nedenle yukarıda belirtilen konu başlıkları özelinde; Google SCHOLAR ve SOBIAD veri tabanları incelemeye tabi tutulmuştur. İnceleme sonunda konu ile en çok irtibatlı 10 çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmalar haricinde önemli bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu alanda ilk çalışma, farklı ülkelerin yükseköğretim kurumlarında verilen maliye eğitimini konu edinmektedir. Arın (1995) çalışmasında, dünya ülkelerindeki yükseköğretim okullarında maliye eğitimi incelemiştir. Ayrıca Türkiye’de maliye bölümlerinde okutulan dersler çalışma kapsamında mercek altına alınmıştır. Diğer ülkelerin yükseköğretim okullarında maliye isimli bir bölümün bulunmadığı ve maliye bölüm derslerinin iktisat metodolojisi ve pedagojisine göre yeniden şekillendirilmesi gerektiği ortaya konmuştur. Türkiye’de vergi hukuku eğitimi konulu başka bir çalışmada Yaltı (2011) vergi hukuku eğitiminin dünden bu güne genel bir resmini çekmiştir. Vergi Hukukunun kurucuları, geliştiricileri ve devam ettiricileri ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Benzer bir makalede Akkaya (2011) Türkiye’de vergi hukuku eğitimi yaklaşım biçimlerini irdlemiştir. Vergi Hukuku eğitiminde; vergi muhasebesi yaklaşımı, vergi mevzuatı yaklaşımı ve hukuki yaklaşım olmak üzere 3 temel yaklaşımın olduğu çalışmada vurgulanmıştır. Hangi

yaklaşımın Türkiye’de verilen vergi hukuku eğitimini etkisi altına aldığı tartışılmıştır.

Bazı çalışmalarda Türkiye’de verilen maliye eğitiminin eksiklikleri üzerinde durulduğu gözlemlenmiştir. Fırat (2017) çalışmasında günümüz Türkiye’sinde maliye eğitiminin durumunu araştırmış ve değişen ekonomi bilimiyle birlikte maliye eğitiminde ne gibi değişimlerin olması konusunda önerilerde bulunmuştur. Bu çalışmada Türkiye’de maliye bölümlerinin eski revacının kalmadığı ve ders planlarına disiplinler arası yeni derslerin konulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bir çalışmada, meslek yüksekokulu bünyelerinde eğitim veren muhasebe ve vergi uygulamaları bölümlerinin müfredatları vergi ve maliye içerikli dersler özelinde incelenmiştir. Çalışmada müfredatların vergi eğitimi bağlamında yeterli olup olmadığı Karadeniz (2018) tarafından sorgulanmıştır. İlgili bölümlerde okutulan vergi derslerinin yetersiz olduğu, bu anlamda devlet ve vakıf üniversitelerinin birbirinden farklı olmadığı görülmüştür. Bu çalışmanın bir benzeri ise uygulamalı bilimler okulları için yapılmıştır (Odabaş ve Aydın, 2016). Bu çalışmada daha çok, kaliteli bir meslek mensubunun yetişmesinde müfredatların durumu değerlendirilmiştir. Kaliteli bir muhasebe meslek mensubunun yetişmesi için 4 okulda okutulan vergi derslerinin sayısının çok az olduğu saptanmıştır. Eksik yönleri dile getirilmiştir.

Çalışma kapsamında incelenen diğer çalışmaların, maliye bölümünde okuyan öğrenciler üzerine odaklandığı görülmektedir. Bu konuda yapılmış en dikkat çekici çalışmada Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde okuyan öğrencilerin, verilen vergi eğitimi ile vergi bilinç ve farkındalıklarındaki değişimin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, Çiçek ve Bitlisli (2017) 414 öğrenciye anket dağıtıldığını bildirmişlerdir. Vergi eğitimi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere göre vergi farkındalığı ve vergi bilinci konusunda daha önde oldukları ortaya konmuştur. Vergi ahlakı ve vergi bilinci açısından maliye bölümü öğrencileri üzerinde yapılmış başka bir çalışmada ise Teyyare ve Kumbaşı (2016) vergi ahlakı ve vergi bilincinin oluşmasında maliye bölümü eğitiminin rolünü araştırmışlardır. 3 üniversitenin maliye bölümünde okuyan 1. ve 4. Sınıf öğrencilerine anket yapılmıştır. Ankete katılan 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre vergi ahlakı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Küçükaycan ve Bilge (2013) ise Maliye bölümünde okuyan öğrencilerin, aldıkları maliye eğitiminin yaşam değerleri üzerindeki etkisini araştırmışlardır. 24 üniversitede 1. ve 4. sınıf 1382 Maliye bölümü öğrencisine anket formu dağıtılmıştır. Sonuç olarak 4. Sınıf öğrencilerinde, değişime açıklık ve kendini geliştirme değerleri anlamında 1. sınıflara göre farklılıklar izlenmiştir. Bu farkın anlamlı olduğu, verilen maliye eğitiminin hedefine ulaştığı ifade edilmiştir. Bologna sürecinin belirlenmesinde maliye bölümü öğrencilerinin katkısı olup olmadığını araştıran çalışmada ise 30 Maliye bölümünde 3. ve 4. sınıfta okuyan 3621 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışmada Görkem (2014) Bologna sürecinde Maliye eğitimi açısından öğrencilerin fikirlerine müracaat edilmediğini tespit etmişlerdir.

Literatür inceleme esnasında maliye sempozyumlarının ayrıca irdelenmesi gerektiği düşünülmüştür. Çünkü Türkiye’de geleneksel hale gelen maliye sempozyumlarının ilki 1985 yılında yapılmıştır. İlk 9 sempozyumun ismi “Maliye Eğitimi Sempozyumu” olarak kayıtlara geçmiştir. 10. Sempozyumdan itibaren “Türkiye Maliye Sempozyumu” şeklinde daha genel bir isim almıştır. 32, 33 ve 34.

Sempozyumların ismi ise “Uluslararası Maliye Sempozyumu” olarak güncellenmiştir. Bu nedenle maliye sempozyumlarının bu makaleye sunacağı katkılar ayrıca değerlendirilmiştir. Bu kapsamda “<http://www.maliye.sempozyumu.org/>” internet adresinde yer alan “Arşiv” bölümü ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, maliye sempozyumlarında maliye eğitimi ile ilgili sunulan tebliğler dikkatle okunmuştur. 1985 yılında yapılan ilk sempozyumun adının “Maliye Eğitimi Sempozyumu” olduğu görülmüştür. Bu güne kadar 33 maliye sempozyumu yapılmış, maliye eğitimi konusuna yönelik 6 bildirinin sunulduğu görülmüştür.

Konu ile doğrudan irtibatı bulunan dört çalışmanın 1986 yılı Maliye sempozyumunda sunulduğu görülmektedir. 1986 yılına kadar Türk Yükseköğretiminde verilen maliye eğitimi aşamalarının ana hatlarını ortaya koyan Nadaroğlu (1986) çalışmasında 1960 yılından sonra Türkiye’de maliye eğitiminde Anglo-Sakson yaklaşımın hâkim olduğunu, bu durumun ise Türkiye’deki maliye eğitimi geliştirdiğini ifade etmiştir. Nemli (1986) dünyada maliye eğitiminde artan ekonomik yaklaşımın genel bir değerlendirmesini yapmaktadır. Çalışmada maliye biliminin siyasi, hukuki ve ekonomik yönlerinin olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca son yıllarda hem ülkemizde hem de Anglo-Sakson ülkelerde verilen maliye eğitiminde, ekonomik yaklaşımın ağır bastığı ifade edilmiştir. Yükseköğretim kurumlarında mali hukuk eğitimi inceleyen Öncel ve Kumrulu (1986) özel sektörde çalışacak personeli hazırlayan İktisat temelli programlarda mali hukuk derslerinin dengeli dağıldığı görmüşler ve bazı konularda önerilerde bulunmuşlardır. Bir sonraki sempozyumda Anıl (1987) maliye eğitiminin ele alınış biçimleri hakkında bir tebliğ sunmuştur. Çalışmada, lisans ve yüksek lisans seviyesinde verilen Maliye eğitiminin güncel sorunları ortaya konmuştur.

Türkiye’de verilen maliye eğitime özel sektörden nasıl bir talep geldiğinin ortaya konması bir başka çalışmada irdelenmiştir. Çalışmada, özel kesimin maliye eğitiminden belirli bir amaca yönelik beklentisinin bulunmadığı ve ankete katılan tüm firmaların maliye eğitiminde uygulamaya ağırlık verilmesi gerektiği beklentileri ifade edilmiştir (Tuncer, 1986). Maliye öğrencileri üzerine bir çalışma da sunulan tebliğler arasında bulunmuştur. Maliye bölümlerinde okuyan öğrencilerde, eğitimin ve maliye eğitiminin vergi algısı üzerindeki etkilerini araştıran Yılmaz, Ataer ve Yetkin (2015) daha spesifik sonuçlara ulaşmışlardır. Araştırmaya katılan 1. sınıf Maliye bölümü öğrencilerinin %50’si, 4. Sınıf öğrencilerin ise %80’i aldıkları maliye eğitiminin vergi bilinçlerinin artmasına katkı sağladığını düşünmektedirler.

Özetle, çalışmanın kapsamında incelenen literatür yeterli görülmemiştir. Özellikle “uygulamalı bilimler okullarında maliye eğitimi” konulu sadece bir çalışmaya rastlanılmıştır. Yapılan çalışmalarda Türkiye’de maliye eğitime farklı açılardan bakılmıştır. Örneğin; yükseköğretimde verilen maliye müfredatının incelenmesi, maliye eğitiminin vergi algısı üzerindeki etkisi, yüksek lisans eğitimindeki yeri, maliye ve hukuk ilişkisi gibi konular incelenmiştir. Bu çalışmanın konusu ile ilgili doğrudan bir çalışma yoktur. Uygulamalı bilimler okullarının revaç bulduğu son yıllarda böyle bir çalışmanın literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

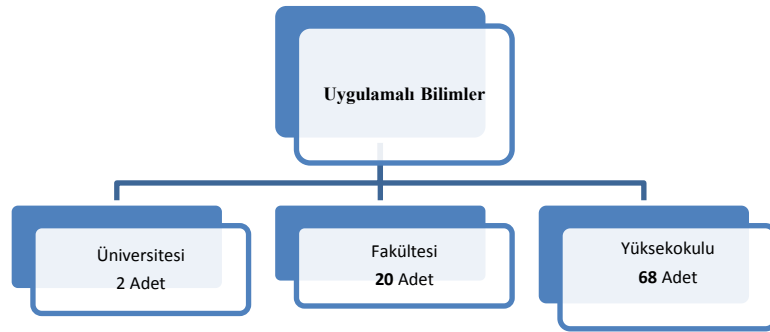
4. YÖNTEM VE ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışma, ülkemizde son yıllarda sayıca önemli bir artış gösteren Uygulamalı Bilimler Fakülteleri ve Yüksekokullarının nihai durumu ile bu okullarda verilen maliye eğitimini konu edinmektedir. Çalışmanın amacı Uygulamalı Bilimler okullarının maliye eğitimine katkılarının irdelenmesidir. Sosyal Bilimlerde kullanılan önemli veri toplama tekniklerinden birisi de belge taramadır. Bu çalışmada 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu "Uygulamalı Bilimler" ifadesi özelinde taranmıştır. 2019 Ocak ayı sonu itibarıyla Türkiye'de Uygulamalı Bilimler okullarının geldiği son nokta tespit edilmiştir. Uygulamalı Bilimler ismiyle kurulan okulların ders plan ve içerikleri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Maliye içerikli dersleri tespit edilmiş ve spesifik maliye dersleri tespit edilmiştir.

5. BULGULAR

5.1. Uygulamalı Bilimlerin Tarihi Seyri ve Nihai Durumu

Türkiye'de eğitim veren Uygulamalı Bilimler okulları, üniversite düzeyinde 4 yıllık eğitim vermektedir. 2018 yılında Sakarya ve Isparta'da olmak üzere iki Uygulamalı Bilimler Üniversitesi kurulmuştur. İki üniversitenin bölümleri incelendiğinde turizm, tarım, ziraat, teknoloji, orman ve su ürünleri, güzel sanatlar gibi alanlara öncelik verildiği görülmektedir. İl sınırlarında bulunan tüm Meslek Yüksek Okullarının ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokullarının da bu iki üniversiteye dâhil edildiği görülmektedir.

Şekil 1: Uygulamalı Bilimler Okulları

Şekil 1'de 31.01.2019 tarihi itibarıyla ülkemizde kurulan Uygulamalı Bilimler okullarının genel bir resmi çekilmiştir. Devlet ve vakıf üniversitelerinin bünyesinde, şimdiye kadar Bakanlar Kurulu kararı ile 90 adet Uygulamalı Bilimler Okulu kurulmuştur.³ Yukarıda belirtildiği gibi Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi bu isimle kurulan 2 devlet üniversitesidir. Uygulamalı Bilimler Fakültesi adıyla 20 fakülte, 61 adet Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu ve 7 adet Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu kurulmuştur. Fakültelerden 16'sı ve yüksekokullardan 51'i devlet üniversitelerine ait bulunmaktadır.

³ 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu

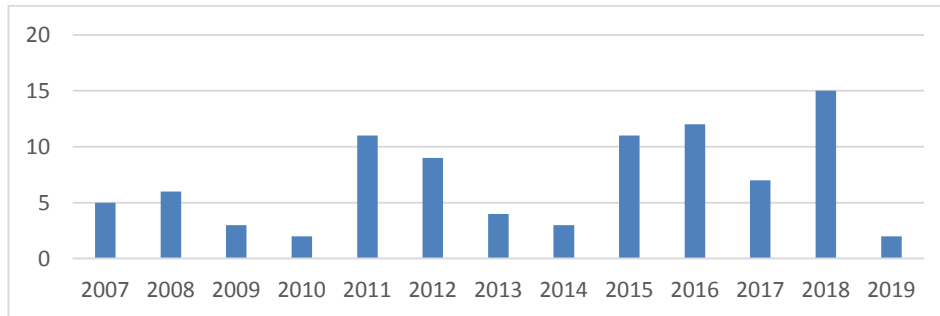
Bazı üniversitelerin birden fazla Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu açtıkları gözlemlenmiştir. Bu durum Türkiye'de Uygulamalı Bilimlerin revaçta olduğu fikrini vermektedir. Dikkati çeken bir başka nokta ise büyük ve köklü üniversitelerde de bu okulların kurulduğudur. Örneğin; Boğaziçi Üniversitesi 1995 yılından bu yana Uygulamalı Bilimler Yüksekokuluna sahiptir. Uygulamalı Bilimleri Türk yükseköğretimine ilk kazandıran üniversite unvanına sahiptir.

Tablo 3: Uygulamalı Bilimler Fakültesi Olan Üniversiteler

Üniversite Adı	Kuruluş Yılı	Üniversite Adı	Kuruluş Yılı
Altınbaş Üniversitesi	2008	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2017
Ankara Üniversitesi	2014	Necmettin Erbakan Üniversitesi	2017
Kadir Has Üniversitesi	2014	Bayburt Üniversitesi	2018
Gazi Üniversitesi	2015	Kayseri Üniversitesi	2018
Harran Üniversitesi	2015	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	2018
Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi	2015	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2018
Yıldız Teknik Üniversitesi	2016	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2018
Akdeniz Üniversitesi	2016	İstanbul Okan Üniversitesi	2018
Fırat Üniversitesi	2016	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	2019
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2017	İstanbul Şehir Üniversitesi	2019

Kaynak: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2809.pdf>

Tablo 3'te ise Uygulamalı Bilimler Fakültesine sahip olan üniversiteler yer almaktadır. Vakıf üniversitesi olan Altınbaş Üniversitesi 2008 yılında fakülte kurması ile bu konuda öncülük etmiştir. 2008 yılından 2014 yılına kadar bu isimle fakülte kurulmamıştır. 2018 yılında 7 fakülte kurulmuş, 2019 Ocak ayı sonu itibarıyla 2 adet fakülte daha kurulmuştur. Bu okullardan bazıları yüksekokuldan fakülteye dönüştürülmüş, bazıları ise doğrudan fakülte olarak kurulmuşlardır. Bu fakültelerden bazıları fiili olarak eğitime başlamıştır.

Şekil 2: Yıllara Göre Uygulamalı Bilimler Okulları (Fakülte ve Yüksekokul)

Kaynak: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2809.pdf>

Şekil 2’de Uygulamalı Bilimler Fakülte ve Yüksekokullarının 2007-2019 yılları arası durumu gösterilmektedir. Buna göre Türkiye’de kurulan 90 Uygulamalı Bilimler Okulunun 84’ü 2007 yılından sonra kurulmuştur. 2007 yılına kadar sadece 6 okul bulunmaktaydı. 2016 yılında ise 4’ü fakülte 8’i yüksekokul olmak üzere 12 Uygulamalı Bilimler Okulu kurulmuştur. 2018 yılında kurulan okul sayısı 15’tir. Bu ise 1995 yılından bu yana bakıldığında bir rekordur. 2015 yılında 11 adet, 2012 yılında 9 adet ve 2011 yılında 11 adet okul kurulmuştur. En az okul kurulduğu yıl ise 2010’dur. 2019 yılının Ocak ayında 2 adet kurulmuştur. Yıllara göre kuruluş sayıları ve seyri dikkate alındığında 2019 yılı içerisinde yeni okulların kurulması beklenmektedir.

5.2. Uygulamalı Bilimler Okullarında Maliye Eğitimi

Türkiye’de maliye eğitimi lise seviyesinde başlamaktadır. Ticaret Meslek Liseleri bu anlamda çok önemli bir konuma sahiptir. Ön lisans seviyesinde ise Meslek Yüksek Okullarının esasen “Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü” olmak üzere birçok sosyal bilimler içerikli bölümünde verilmektedir. Lisans seviyesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve dengi okulların bölümlerinde özellikle Maliye bölümlerinde bu eğitim verilmektedir. Ülkemizde Uygulamalı Bilimler Fakülte ve Yüksekokullarının kurulmasıyla lisans seviyesinde maliye eğitimi daha kapsamlı hale gelmiştir. Uygulamalı Bilimler okullarında birçok bölüm eğitim vermektedir. Ancak ders planları incelendiğinde; bankacılık, finans, muhasebe, uluslararası lojistik ve ticaret, gayrimenkul değerlendirme, gümrük ve işletme yönetimi alanlarında eğitim veren bölümlerde maliye içerikli derslerin bulunduğu görülmüştür. Bu derslerin verildiği bölümlerin en başında ise; Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık, Uluslararası Ticaret, Bankacılık ve Muhasebe bölümleri gelmektedir.

Tablo 4: Uygulamalı Bilimler Okullarında Maliye İçerikli Dersler

Uygulamalı Okulları	Bilimler	Okul Sayısı	Maliye Dersi Veren Bölüm Sayısı	Toplam Ders Sayısı	Maliye İçerikli Ders Sayısı	Maliye İçerikli Derslerin Oranı
*Uygulamalı Bilimler Fakültesi		4	7	378	19	% 5
*Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu		22	35	1890	99	% 5
*Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu		3	4	216	8	% 4
Toplam		29	46	2484	126	% 5

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 4’e göre ülkemiz genelinde 29 üniversitenin Uygulamalı Bilimler okullarında maliye dersi verdiği görülmüştür. Bu okulların 3 tanesi Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, 4 tanesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi ve 22 tanesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokuludur. Maliye dersleri açısından bakıldığında ise toplam 46 bölüm bulunmaktadır. Maliye içerikli en az 1 derse sahip bölümler çalışmaya dahil edilmiştir. Her bölümde verilen maliye dersleri toplamı 126’dır. Bölümler ve bölümlerde verilen maliye dersleri tablo halinde irdelenmiştir. Ders sayıları ortalama olarak verilmiştir. Yani, maliye içerikli ders ve derslerin okutulduğu bölümlerde maliye derslerinin, toplam dersler içindeki yeri belirlenmiştir. Her bölümde 8 yarıyıl bulunmakta, ortalama 54 ders okutulmaktadır. Ortalama hesabı bu bilgilere göre yapılmıştır. Uygulamalı bilimler okullarında

maliye içerikli derslerin verildiği bölümlerde okutulan toplam ders sayısı 2484'tür. Bu derslerin 126 tanesi maliye içerikli derslerdir. Maliye içerikli derslerin diğer dersler içindeki payı % 5 seviyelerindedir.

5.2.1. Uluslararası İçerikli Bölümlerde Maliye İçerikli Dersleri

Uygulamalı Bilimler okullarının en gözde bölümleri arasında; Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık, Uluslararası Ticaret ve Gümrük İşletme gibi bölümler yer almaktadır. Bu bölümlerin ortak özelliği ise uluslararası faaliyetleri sırasında karşılaştıkları vergilendirme işlemleridir.

Tablo 5: Uluslararası İçerikli Bölümlerde Maliye Dersleri

Uluslararası Ticaret	Vergi Hukuku Uluslararası Ticarete Vergilendirme Türk Vergi Sistemi Kamu Maliyesi Maliye Politikası Gümrük Mevzuatı ve Uygulamaları Gümrük Mevzuatı ve İşlemleri I Gümrük Mevzuatı ve İşlemleri II Vergi Hukuku Maliye Teorisi ve Politikası Gümrük Mevzuatı İşlemleri
Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik	Uluslararası Ticarete Vergilendirme
Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık	Türk Vergi Sistemi Türk Dış Ticaret Rejimi ve Gümrük Mevzuatı Uluslararası Ticarete Vergilendirme Gümrük Mevzuatı ve Uygulamaları
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	Maliye Teorisi ve Politikası Gümrük Mevzuatı İşlemleri Uluslararası Mali Kuruluşlar Gümrük Mevzuatı ve Uygulamaları Maliye Politikası
Lojistik	Vergi Hukuku
Gümrük İşletme	Gümrük Mevzuatı I Gümrük Mevzuatı II Gümrük Vergi Tarife Cetveli I Gümrük Vergi Tarife Cetveli II

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 5'te ders planlarında maliye içerikli dersler bulunan 6 adet bölüm ismi ve 17 adet bölüm yer almaktadır. Bunlar; Uluslararası Ticaret, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik, Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık, Uluslararası Ticaret ve Lojistik, Lojistik ve Gümrük İşletme bölümleridir. Tabloda yer alan dersler her bölümde bütünü ile verilmemektedir. Yukarıdaki dersler, uluslararası içerikli bölümlerin ders planları incelenerek elde edilmiş, mükerrer derslere tabloda yer verilmemiştir. Örneğin "Uluslararası Ticarete Vergilendirme" dersi birçok bölümün ders planlarında bulunmasına karşın tabloda bir defa belirtilmiştir. Bu bölümlerin ders planlarında temel maliye derslerinden olan; Kamu Maliyesi, Vergi Hukuku, Türk Vergi Sistemi, Maliye Teorisi ve Maliye Politikası derslerinin bulunduğu görülmektedir. Ayrıca spesifik anlamda; Uluslararası Ticarete Vergilendirme, Ulaştırma Sektöründe Vergi Mevzuatı ve Gümrük Mevzuatı dersleri de müfredatlarında görülmektedir.

5.2.2. Bankacılık ve Finans Bölümlerinde Maliye Dersleri

Ülkemizde bankacılık ve finans sektörünün genişlemesi bu bölümlere olan rağbeti arttırmıştır. 2019 yılı Ocak ayı sonunda Uygulamalı Bilimler okullarında açılan Bankacılık ve Finans bölümleri sayısı 15'tir.

Tablo 6: Bankacılık ve Finans Bölümlerinde Maliye Dersleri

Bankacılık	Kamu Maliyesi Vergi Hukuku Maliye Politikası Kamu Ekonomisi ve Maliye Politikası
Bankacılık ve Finans	Kamu Maliyesi Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi Maliye Politikası Vergi Teorisi ve Politikası Vergi Usul Hukuku Vergi Hukuku ve Uygulamaları Uluslararası Ticarete Vergilendirme
Sermaye Piyasası	Kamu Maliyesi

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 6'da Bankacılık, Bankacılık ve Finans ve Sermaye Piyasası adlarıyla açılan bölümlerin ders planlarında yer alan maliye dersleri konu edilmektedir. Buna göre; Vergi Hukuku, Vergi Hukuku ve Uygulamaları, Vergi Usul Hukuku ve Türk Vergi Sistemi gibi derslerin bu bölümlerde ağırlıklı olarak okutulan dersler olduğu görülmektedir. Finans sektörü düşünüldüğünde; Vergi Teorisi, Kamu Ekonomisi, Maliye Politikası derslerinin de okutulmasının çok önemli olduğu düşünülmektedir. Uluslararası Ticarete Vergilendirme dersinin ise okutulan bölümlerde seçimli derslerden olduğu görülmüştür.

5.2.3. Muhasebe Bölümlerinde Maliye Dersleri

Türkiye'de muhasebe sektöründe Vergi Usul Kanununun hâkim oluşu, bu bölümlerde okutulan maliye ders sayısını da arttırmaktadır. Zira Türkiye'de vergi ile muhasebe iç içe bulunmaktadır. Bu nedenle Uygulamalı Bilimler okullarının bünyesinde açılan muhasebe bölümlerinin, maliye eğitimine çok önemli katkılar sunduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: Muhasebe Bölümlerinde Maliye İçerikli Dersler

Muhasebe ve Finans Yönetimi	Kamu Maliyesi Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi Türk Vergi Sistemi ve Uygulamaları Vergi Denetimi
Muhasebe ve Finansal Yönetim	Kamu Maliyesi Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi Vergi Muhasebesi Vergi Uygulamaları Uluslararası Vergilendirme Vergi Denetimi
Muhasebe	Kamu Maliyesi Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi

Muhasebe ve Denetim	Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi
Muhasebe Bilgi Sistemleri	Kamu Maliyesi Genel Vergi Hukuku Türk Vergi Sistemi Vergi Uygulamaları

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 7’de muhasebe içerikli bölümlerde okutulan maliye dersleri ele alınmıştır. Uygulamalı Bilimler okullarında eğitim faaliyeti gösteren 10 adet muhasebe içerikli bölüm bulunmaktadır. Bunlar; Muhasebe, Muhasebe ve Finans Yönetimi, Muhasebe ve Finansal Yönetim, Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Muhasebe ve Denetim bölümleridir. Bu bölümlerde temel maliye derslerinin verildiği net olarak görülmektedir. Harici olarak spesifik maliye derslerinin olmadığı da görülmektedir. Ancak Vergi Muhasebesi isimli ders dikkat çekmektedir. Zira bu ders daha önceki yıllarda maliye dersleri içinde yer almamaktaydı. Vergi Muhasebesi dersinin içerikleri çalışmanın ilerleyen kısımlarında incelenmiştir. Muhasebe ve Vergi Denetimi dersi de spesifik derslerden olarak görülmektedir. Bunun yanında Uluslararası Vergilendirme dersinin bu bölümlerde okutulması maliye eğitimi adına iyi bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

5.2.4. Diğer Bölümlerde Maliye Dersleri

Sayıları çok olmasa da Uygulamalı Bilimler okullarında açılan 4 bölüm daha bulunmaktadır. Bu bölümler; Gayri Menkul Geliştirme ve Yönetimi, Gayrimenkul ve Varlık Değerleme ve İşletme Bilgi Yönetimi bölümleridir.

Tablo 8: Diğer Bölümlerdeki Maliye Dersleri

Gayri Menkul Geliştirme ve Yönetimi	Gayri Menkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları Maliye Teorisi ve Politikaları Yerel Yönetim Maliyesi Vergileme İlkeleri Türk Vergi Sistemi
Gayrimenkul Ve Varlık Değerleme	Vergi Hukuku Emlak Vergilendirme ve Finansı
İşletme Bilgi Yönetimi	Kamu Maliyesi

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 8’de bu bölümlerde temel maliye derslerinin yanında Gayrimenkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları, Emlak Vergilendirme ve Finansı ile Yerel Yönetimler Maliyesi derslerinin okutulduğu görülmektedir.

5.3. Spesifik Maliye Ders İçeriklerinin İncelenmesi

Uygulamalı Bilimler okullarında genel olarak temel maliye derslerinin verildiği görülmüştür. Bu açıdan ilgili okulların maliye eğitimine katkı sunduğu söylenebilmektedir. Ancak her bölüme özgü bazı spesifik maliye derslerinin de okutulduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın bu kısmında, maliye alanında verilen spesifik derslerin içerikleri incelenmiştir. Bu okulların maliye eğitimine sunduğu katkıları daha kapsamlı olarak tespit edilebilmek için ders içeriklerinin incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 9: Spesifik Maliye Dersleri

1. Vergi Usul Hukuku
2. Vergi Muhasebesi
3. Muhasebe ve Vergi Denetimi
4. Uluslararası Vergilendirme
5. Uluslararası Ticarete Vergilendirme
6. Gümrük Mevzuatı ve Uygulamaları
7. Gümrük Vergi Tarife Cetveli
8. Gayri Menkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları
9. Ulaştırma Sektöründe Vergi ve Yatırım Mevzuatı

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 9’da Uygulamalı Bilimler okullarında okutulan ve temel maliye dersleri dışındaki maliye dersleri bulunmaktadır. Tablodaki derslerin ortak özelliği okutulduğu bölümlere mahsus olmalarıdır.

- **Vergi Usul Hukuku Dersi**

Vergi Usul Hukuku dersi, Vergi Usul Kanunu esas alınmak suretiyle verilen bir derstir. Bu bölüme dahil edilmesinin sebebi dersin spesifik bir isme sahip olmasıdır. Vergi Usul Hukuku dersi Türkiye’de sadece Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bankacılık ve Finans Bölümü ders müfredatında bulunmaktadır. Başka bölümlerde okutulan Vergi Hukuku dersi ile aynı ders içeriğine sahiptir.⁴

- * *Vergilendirme Süreci*
- * *Vergi Hukukunda Süreler*
- * *Vergi Denetimi*
- * *Mükellefin ödevleri*
- * *Vergi Uyuşmazlıklarının İdari Çözüm Yolları*

Bu ders 5 konu başlığı altında verilmektedir. Görüldüğü üzere Genel Vergi Hukuku konuları ağırlıktadır. Vergi cezaları konusu bu dersin içeriğinde yer almamaktadır.

- **Vergi Muhasebesi Dersi**

Vergi Muhasebesi dersi Uygulamalı Bilimler okullarının Muhasebe bölümlerine ait bir derstir. Dumlupınar Üniversitesi⁵, Başkent Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitelerinin Muhasebe bölümlerinde verilmektedir. Vergi Muhasebesi çok yaygın bir ders değildir. Bu dersin içeriği ve öğrenme çıktıları spesifik hedefler belirlemektedir.

⁴<http://katalog.cbu.edu.tr/Site/CourceStructure.aspx?ProgramID=390&lang=1>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

⁵http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/13/files/muhasebe_ders_icerigi.pdf- Erişim Tarihi: 20.03.2019.

- * Vergi Muhasebesinin tanımı, kapsamı ve yeri.
- * Vergi usul kanunu ile ilgili uygulamalar, Değerleme, Yeniden değerlendirme
- * Gelir vergisi kanunu ile ilgili uygulamalar
- * Fonlar ve geçici vergi uygulamaları
- * Muaflik ve istisnalar, matrah ve nispetleri
- * Değerleme ölçülerinin muhasebe-vergi uygulaması açısından farklılıkları

Vergi Muhasebesi dersiyle hedeflenen, muhasebe sürecinde karşılaşılan vergisel olayların muhasebeleştirilmesidir. Bu ders diğer temel maliye derslerinden farklı bir işleyişe sahiptir. Bu derste vergi mevzuatı kısaca anlatılmakta, vergisel olayların muhasebe diliyle nasıl ifade edildiği belirtilmektedir.

• Muhasebe ve Vergi Denetimi Dersi

Vergi Denetimi dersi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü ders müfredatında olan bir derstir. Dahası, Vergi Hukuku derslerinde değinilen konulardandır. Bu çalışma konusu özelinde düşünülürse Vergi Denetimi dersi, Arel Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi olmak üzere iki Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümü ders müfredatında yer almaktadır. Muhasebe ve Vergi Denetimi dersi ise sadece Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe bölümünde verilmektedir. Dersin içeriklerinin genel çerçevesi aşağıdaki gibidir.⁶

*Denetim Standartları ve Türkiye’de Denetim Standartları

*Vergi Denetiminin Tanımı, Amaçları Özellikleri, Türleri ve Vergi denetim teknikleri

*Vergi Denetimi yöntemlerinden yoklama ve vergi incelemesi

*Vergi Denetimi yöntemlerinden arama ve bilgi toplama

*Uzlaşma müessesesinin vergi denetimine etkisi

*Vergi denetiminin etkinliğini azaltan diğer nedenler

Ders plan ve içeriklerinin incelenmesinden önce Muhasebe ve Vergi Denetimi ders içeriğinin, Vergi Denetimi ders içeriğinden farklı olacağı düşünülmekte idi. Ancak yukarıda da görüleceği gibi ders konularında bir farklılık görülemez. Bu derste bütünü ile Vergi Denetimi konuları verilmektedir. Zira Muhasebe Denetimi bu bölümlerde ayrıca okutulan bir derstir. Muhasebe ve Vergi Denetimi dersinde muhasebe denetimine dair konuların bulunmaması bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

⁶ <https://bubyo.aku.edu.tr/muhasebe-bolumu-ders-icerikleri/>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

- **Uluslararası Vergilendirme Dersi**

Uluslararası Vergilendirme dersi, sadece Arel Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bölümünde yer almaktadır. Ders konuları aşağıdaki gibidir.⁷

**Uluslararası Vergileme Kuralları*

**Vergilendirme yetkisi*

**Ülkeler Arasında Ortaya Çıkan Çifte Vergileme Sorunları İle Bunların Çözüm Yöntemleri*

**Uluslararası Transfer Fiyatlandırması*

*Vergi Rekabeti

**Vergi Cennetleri ve Bunlarla Mücadele*

Görülüşü üzere, dersin odaklandığı konular, uluslararası vergi sorunları alanıdır. Zararlı vergi rekabetini önleyici durumlar konu edilmektedir. Bu dersin Uygulamalı Bilimler okullarında yaygın olmamasının sebebi, Muhasebe bölümlerinin uluslararası yönünün diğer bölümler kadar kapsamlı olmayışı olarak değerlendirilebilir. Daha sonra bahsedilecek olan Uluslararası Ticarete Vergilendirme dersine isim olarak benzetmekte olsa da içerik olarak çok farklıdır.

- **Uluslararası Ticarete Vergilendirme Dersi**

Uluslararası Ticarete Vergilendirme dersi Uygulamalı Bilimler okullarında yaygın olarak okutulan bir derstir. Bu ders 8 ayrı üniversitede farklı bölümlerin ders planında yer almaktadır. Aşağıda yer alan ders konuları değişik üniversitelerin müfredatlarından elde edilmiştir.

**Uluslararası Ticarete Vergilemeye Giriş*

**Türkiye’de Gümrük Vergisi: Teori ve Uygulama*

**Türkiye’de İthalatta KDV ve ÖTV: Teori ve Uygulama*

**Serbest Bölgelerin Vergilendirilmesi*

**Uluslararası Ticarete Çifte Vergilendirme ve Çifte Vergilendirmeyi Önleme Antlaşmaları*

**Türkiye ve Avrupa Birliğinde Dış Ticaretin Vergilendirilmesi*

**Uluslararası Ticarete Vergi Uyuşmazlıklarının Çözümü*

Bu dersin plan ve içerikleri Gümrük Vergisinin en temel konu olduğunu göstermektedir. Ayrıca ithalatta alınan KDV ve ÖTV konuları, çifte vergilendirmeyi önleme antlaşmaları, Avrupa Birliğinde vergilendirme ve uluslararası ticarete vergi uyuşmazlıkların çözümü de dersin konuları içerisinde yer almaktadır.

⁷ <https://www.arel.edu.tr/uygulamali-bilimler-yuksekokulu/muhasebe-ve-finans-yonetimi/ders-icerikleri>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

- **Gümrük Mevzuatı ve Uygulamaları Dersi**

Gümrük Mevzuatı dersi bazı üniversitelerde ikiye bölünmüş ve iki dönemde de verilmektedir. Bazı üniversiteler ise bu dersi uygulaması ile vermektedir. 9 Uygulamalı Bilimler okulunun ders planında bu dersin farklı isimlerde olmak suretiyle yer aldığı saptanmıştır. Ancak ders içerikleri birbirine yakındır.⁸ Ders içerikleri aşağıdaki gibidir.

*Temel Gümrük Kavramları

*Gümrük Kanununun Amacı, Kapsamı

*Gümrük Vergileri ile Eşya Ticareti Konusunda Öngörülen Diğer Önlemlerin Uygulanmasına *İlişkin Unsurlar

*Malların Türkiye Gümrük Bölgesine Girişinden Çıkışına Kadar Yapılacak Olan İşlemler

*Gümrükçe Onaylanmış İşlemler ve Kullanımlar

*Gümrük Rejimleri

*Muafiyet, Gümrük Müşavirliği

*Gümrük Müşavir Yardımcılığı

Dersin içerikleri incelendiğinde, 1999 yılında yürürlüğe giren 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile ilişkisi görülmüştür. Zira dersin konu isimleri bütünüyle kanunundan alınmıştır. Uygulamalı Bilimler okullarının; Uluslararası Ticaret, Uluslararası Lojistik ve bunlara benzer bölümlerinde okutulan bu dersin amacı, Gümrük Vergisinin vergilendirme sürecini ayrıntılı bir şekilde anlatabilmektir. Gümrük Mevzuatı dersi bir yönü ile Uluslararası Ticarete Vergilendirme dersine benzemektedir. Ancak bu ders Gümrük vergisini temel hedef olarak belirlemiştir.

- **Gümrük Vergi Tarife Cetveli Dersi**

Uygulamalı Bilimler okullarında verilen en spesifik maliye derslerinden birisi de Gümrük Vergi Tarife Cetveli dersidir. Bu ders sadece iki üniversitede verilmektedir. Avrasya Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi bünyesinde açılan Gümrük İşletme bölümü ders planlarında yer almaktadır. Bu derse başka üniversite ve bölümlerin ders planlarında rastlanılmamıştır. Dersin içeriğini de son derece spesifik konular oluşturmaktadır.⁹

*Gümrük tarifesi ve eşyanın tarife pozisyonlarına ayrılması

*Tarife çeşitleri: Advalorem Tarife, Spesifik Tarife,

*Tarifenin ekonomik etkileri: Gelir etkisi, Tüketim etkisi, Bölüşüm etkisi

*Armonize Sistemin esasları

*Tarife cetvelinde eşyanın yerinin belirlenmesinde izlenecek yöntem

*Eşyanın tanımı, Ölçü birimi, Vergi oranları, Kanuni vergi haddi

⁸ <https://www.ticaret.edu.tr/DersKimlikFormu.aspx?Id=4624&Dil=Tr>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

⁹ https://bologna.avrasya.edu.tr/BilgiPaketi/Files/91110/GIB3005_TR.pdf, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

*Tavizli vergi haddi

*GATT Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması, Avrupa Birliği (AB) Ülkeleri

*EFTA Ülkeleri, İkili veya Çok Taraflı Anlaşmalarla tespit edilen tarife uygulamaları

1964 yılında yürürlüğe giren 474 sayılı Türk Gümrük Tarife Cetveli Hakkında Kanun, uluslararası ticarete diğer ülkelerle aynı dili konuşabilmek için çıkarılmıştır. Dünya ülkelerinin kabul ettiği Armonize Sistem Nomanklatürü (Kodlama Sistemi) ticarete konu olan mal ve hizmetleri sayılarla ifade eden bir indekstir. Bu ders bu açıdan çok önemli bir yere sahiptir. Diğer uluslararası içerikli bölümlerde bu dersin olmamasının önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir.

• **Gayri Menkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları Dersi¹⁰**

Ülkemizde Uygulamalı Bilimler okulları bünyesinde açılan bölümlerden birisi de Gayri Menkul Geliştirme ve Yönetimi bölümüdür. Bu bölüm Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi ve Yeditepe Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda bulunmaktadır. Ancak Gayri Menkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları dersi Ankara Üniversitesinde verilmektedir.

* Vergi tekniği ve temel ilkeleri

* Temel vergi mevzuatı

* Gayrimenkul alım-satım ve inşaa kazancı

* Gayrimenkullerle ilgili vergi avantajları

* KDV uygulaması ve harçlar

* Gayrimenkul kiralamasından elde edilen gelirler

* Emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi

* Gayrimenkul yatırım ortaklıklarında vergilendirme

* Vergi usul kanununda gayrimenkul değerlendirme hükümleri ve yabancıların durumları

Dersin içerikleri incelendiğinde çok spersifik bir kapsamı olduğu görülmüştür. Gayrimenkullerin vergilendirilmesi konusu ayrıntı ile ele alınmaktadır. Gayrimenkul yatırım ortaklıklarında vergilendirme ve değerlendirme konuları ise ders plan ve içeriklerinde yer verilen bazı konulardır.

• **Ulaştırma Sektöründe Vergi ve Yatırım Mevzuatı Dersi¹¹**

Bu ders Necmettin Erbakan Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Ulaştırma ve Lojistik bölümünde verilmektedir. İnceleme sırasında bu derse başka üniversitelerde rastlanılmamıştır.

*Ulaştırma ve lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin vergisel ödevleri

¹⁰ <http://ubf.ankara.edu.tr/gayrimenkul-gelistirme-ve-yonetimi-bolumu/ders-icerikleri/>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

¹¹ <http://ebs.istanbul.edu.tr/home/izlenme/?id=625718&bid=1158>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

*Türk vergi sistemi içerisinde yer alan başlıca vergiler;

*Vergi cezaları ve diğer cezalar;

*Yatırım mevzuatı ve yatırım teşvikleri

Necmettin Erbakan Üniversitesi ders planları içerisinde gösterilen dersin, der içerikleri bulunamamıştır. Bu nedenle, dersin içerikleri İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesinden alınmıştır. Dersin içeriği çok kapsamlı olmamakla birlikte, Türk vergi sisteminin genel çerçevesinin anlatılması açısından ve ulaştırma ve lojistik sektöründe ödenen vergilerin işlenmesi bakımından önemlidir.

5.3. Bulguların Değerlendirilmesi

Türkiye’de uygulamalı bilimler okullarının temeli 1995 yılında Boğaziçi Üniversitesi tarafından atılmış olup, sayısal anlamda son yıllarda ciddi bir şekilde artış göstermiştir. 2019 yılı itibarı ile uygulamalı bilimler adında 2 üniversite, 20 fakülte ve 68 yüksekokul kurulmuştur. Literatür incelendiğinde sosyal bilimler temelinde bu okulları konu edinen çalışma sayısının yok denecek seviyede olduğu görülmüştür. Öncelikle bu konunun araştırmacıların dikkatini çekmediği ve bu alanda önemli bir boşluğun olduğu düşünülmektedir. Ancak gerek köklü üniversitelerin ve gerekse vakıf üniversitelerinin konuya duyarlı kalmadıkları da bir gerçektir. Zira çalışmanın önceki kısımlarında da belirtildiği gibi geniş öğrenci potansiyeline sahip birçok üniversite, uygulamalı bilimler okullarına ciddi şekilde revaç göstermektedirler.

Çalışmanın konusu itibarı ile bulgular kısmında, uygulamalı bilimler okullarında verilen maliye dersleri irdelenmiştir. Vurgulanması gereken ve maliye dünyası açısından umut verici en önemli husus Türkiye’de maliye eğitiminin maliye bölümlerine mahsus kalmadığı, uygulamalı bilimler okulları aracılığı ile geniş bir yelpazeye sahip olduğudur. Sayısal anlamda bakıldığı vakit Türkiye’deki uygulamalı bilimler okullarının 29 tanesinde maliye dersleri müfredata konmuştur. Bu okullara ait 46 bölümde maliye derslerinin olduğu görülmektedir. Bahsi geçen uygulamalı bilimler okullarında verilen zorunlu ve seçmeli ders sayısı yaklaşık 2484’tür. Bu dersler incelendiğinde maliye ve vergi içerikli derslerin sayısı ise 126’dır. Maliye derslerinin % 5’lik bir alanı doldurduğu görülmektedir.

Çalışmada maliye derslerinin verildiği bölümler de mercek altına alınmıştır. Uluslararası boyuta sahip olan; uluslararası lojistik, uluslararası ticaret ve gümrük işletme bölümlerinde maliye derslerinin verildiği görülmüştür. Bu bölümlerde genellikle gümrük mevzuatının anlatıldığı derslere yer verilmiştir. Ancak bunun yanı sıra; Kamu Maliyesi, Vergi Hukuku, Maliye Politikası ve Türk Vergi Sistemi gibi temel maliye derslerinin de müfredata dâhil edildiği görülmektedir. Bankacılık ve finans alanında açılmış tüm bölümlerde mutlaka maliye dersleri bulunmaktadır. Bankacılık ve finans bölümlerinde Kamu Maliyesi dersi en başı çekmektedir. Ayrıca Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi derslerine de önem verildiği de görülmüştür. Muhasebe isimli bölümlerde ise maliye ders sayılarının zirve yaptığı net bir şekilde görülmektedir. Özellikle Vergi Hukuku ve Türk Vergi Sistemi dersleri zorunlu ve kredileri yüksek derslerdendir. Kamu Maliyesi dersinin yanı sıra Vergi Denetimi dersinin de Muhasebe bölümlerinin müfredatlarında yer aldığı ortaya konmuştur.

Bulgular bölümünde belirtilen iki alanda da yeni bölümler açılmış olup, maliye dersleri okutulmaktadır. Örneğin, gayrimenkul geliştirme alanında açılan bölümlerin

müfredatlarında maliye dersleri son derece öneme sahiptir. Zira bu bölümlerde Türk Vergi Sistemi dersinin ilgili kısımları kapsamlı bir şekilde anlatılmaktadır. Yerel Yönetimler Maliyesi dersi bu bölümlerde verilen derslerdendir. Diğer bir bölüm de İşletme Yönetimi Bölümü olup, müfredatında Kamu Maliyesi dersi dikkat çekmektedir.

Çalışmanın önemli bulgularından birisi de açılan yeni bölümlerde, maliye içerikli yeni ders isimlerinin geliştirilmiş olmasıdır. Zira uygulama gerektiren bu bölümlerde maliye derslerinin de uygulamaya yönelik hazırlandığı görülmüştür. Örneğin Vergi Muhasebesi isimli ders Maliye bölümlerinde okutulan bir ders değildir. Maliye bölümlerinde vergi dersleri ayrı muhasebe dersleri ayrı verilmektedir. Vergi Muhasebesi dersi ise uygulama zemininde maliye ve muhasebeyi birleştirme özelliğine sahip görünmektedir. Muhasebe ve Vergi Denetimi dersi de bu anlamda spesifik bir derstir. Çünkü muhasebe veya maliye bölümlerinde denetim dersi ayrı içeriklerde öğrencilere verilmekte idi. Uygulamalı bilimler okulları ile iki mevzuat uygulama temelinde aynı içerikte verilemeye başlanmıştır. Çalışmada farklı derslerin örnekleri de yer almaktadır.

SONUÇ

İlk olarak 1995 yılında Boğaziçi Üniversitesi tarafından Türk yükseköğretim dünyasında ismi duyulan Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, ilerleyen yıllarda birçok üniversite tarafından da lisans eğitimi seviyesinde akademik hayata kazandırılmıştır. Uygulamalı Bilimler okullarında meydana gelen bu artışın son durumunu görebilmek adına 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ayrıntılı bir şekilde taranmıştır. Uygulamalı Bilimler okulları, özellikle 2011-2016 yılları arasında yüksek seviyelere ulaşmış, 2018 yılında 15 Uygulamalı Bilimler okulu kurularak bu anlamda rekor kırılmıştır. Yine son yıllarda bazı üniversitelerin bu okulları fakülteye dönüştürdükleri de gözlemlenmiştir. 2019 yılı Ocak ayı sonu itibarı ile ülkemizde 2 adet Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, 20 adet Uygulamalı Bilimler Fakültesi ve 68 adet Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu bulunmaktadır. Yüksekokullardan bazıları henüz öğrenci kabulüne başlamamıştır.

Uygulamalı Bilimler okullarında açılan bölümlerden bazıları; Muhasebe, Bankacılık, Uluslararası Ticaret, Uluslararası Lojistik, Gümrük ve Gayrimenkul Değerleme gibi bölümlerdir. Bu bölümlerde verilen derslerin bazıları da maliye içerikli derslerdir. Bu çalışmada, Uygulamalı Bilimler okullarının maliye eğitimine sunduğu katkılar araştırılmıştır. Ülke genelinde 29 Uygulamalı Bilimler okulunda, maliye içerikli derslere yer verilmiştir. Bankacılık, Bankacılık ve Finans ve Sermaye Piyasası isimlerinde toplam 15 bölümde maliye dersleri verilmektedir. Muhasebe ve Finans Yönetimi, Muhasebe ve Finansal Yönetim, Muhasebe Bilgi Sistemleri, Muhasebe ve Muhasebe Denetimi isimlerinde 10 bölümde maliye içerikli dersler bulunmaktadır. Bankacılık ve Muhasebe bölümlerinde verilen maliye derslerinin temel maliye dersleri olduğu saptanmıştır. Spesifik maliye dersleri bu bölümlerde yok denecek kadar azdır. Uluslararası Lojistik, Uluslararası Ticaret ve Gümrük İşletme alanlarında, maliye dersleri veren bölüm sayısı ise 17'dir. Gayrimenkul Değerleme alanında açılan 4 bölümde de yine maliye içerikli dersler bulunmaktadır. Bu bölümlerde verilen derslerin çoğunlukla spesifik maliye dersleri olduğu

görülmüştür. Sonuç olarak, Türkiye genelinde Uygulamalı Bilimler okullarının maliye eğitimine önemli katkıları olduğu ortaya konmuştur.

KAYNAKLAR

Akkaya, M. (2011), “Vergi Hukuku Eğitimi ve Vergi Hukuk Algısı Üzerine”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 17(3-4): 176-179.

Aksoy, H. (2005), “Eğitimde Araştırma Yöntemleri” Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Programı, Nitel Araştırma Teknikleri Dersi Seminer Ödevi.

Anıl, H. (1987), “Maliye Lisans ve Yüksek Lisans Eğitimi Sorunları - Bazı Düşünceler”, 3. *Maliye Eğitimi Sempozyumu*, Tebliğ Kitabı, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Maliye Araştırma Merkezi, s:141-144, 23-26 Nisan Gebze.

Arın, T. (1995), “Dünya’da ve Türkiye’de Maliye Eğitimi: Kamu Ekonomisi Konusunun Kapsamı ve Ders Programları”, *Siyasal/Journal of Political Sciences*. No:11,12,13

Çiçek, U., ve Bitlisli, F. (2017), “Vergi Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Vergi Bilinci ve Farkındalığı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 10(2): 261-277.

Fırat, M. (2017), “Türkiye’de Maliye Bölümü Eğitiminin Durumu ve Değişim İhtiyacı”, *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17(34), 306-325.

Görkem, H. (2014), “Bologna Sürecinde Maliye Bölümleri ve Maliye Eğitimi: Öğrenci Görüşleri”, *Journal of Life Economics*, 1(1): 13-40.

<https://www.arel.edu.tr/uygulamali-bilimler-yuksekokulu/muhasebe-ve-finans-yonetimi/ders-icerikleri>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/13/files/muhasebe_ders_icerigi.pdf, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

https://bologna.avrasya.edu.tr/BilgiPaketi/Files/91110/GIB3005_TR.pdf, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

<https://bubyo.aku.edu.tr/muhasebe-bolumu-ders-icerikleri>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

<http://ebs.istanbul.edu.tr/home/izlence/?id=625718&bid=1158>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

<http://katalog.cbu.edu.tr/Site/CourceStructure.aspx?ProgramID=390&lang=1>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.

- <http://www.sad.boun.edu.tr/anasayfa>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.
- <https://www.ticaret.edu.tr/DersKimlikFormu.aspx?Id=4624&Dil=Tr>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.
- <http://ubf.ankara.edu.tr/fakulte-hakkinda>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.
- <http://ubf.ankara.edu.tr/gayrimenkul-gelistirme-ve-yonetimi-bolumu/mufredat>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.
- <http://www.yok.gov.tr/web/guest/tarihce;jsessionid=FD78D6553E3FD9E7B785C581744D9A81>, Erişim Tarihi: 20.03.2019.
- Karadeniz, H. K. (2018), “Meslek Yüksekokullarında Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programlarındaki Müfredatının İncelenmesi”, *Başkent University Journal of Education*, 55-61.
- Kuş, E. (2007), “Sosyal Bilim Metodolojisinde Paradigma Dönüşümü ve Psikolojide Nitel Araştırma”, *Türk Psikoloji Yazıları*, 10(20): 19-41.
- Küçükaycan, S. B. D., ve Bilge, S. (2013), “Maliye Bölümü Öğrencilerinin Yaşam Değeri Yönelimlerini Oluşturan Faktörlerin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma”, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(1): 419-431.
- Mutlu, A. (2009), “Türkiye’de Çevre Sorunları Literatürünün Baskın Niteliği ve Sosyal Bilimler Yaklaşımının Gerekliliği”, *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 1(1): 71-82.
- Nadaroğlu, H. (1986), “Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Bugüne Kadar İzlenen Maliye Eğitimi ve Politikası”, *1. Maliye Eğitimi Sempozyumu*, Bildiri Kitabı Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları No:35, ss.49-70.
- Nemli, A. (1986), “Maliye Eğitiminde Ekonomik Yaklaşım”, *1. Maliye Eğitimi Sempozyumu*, Bildiri Kitabı Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, No: 35, ss.31-44.
- Odabaş, H. ve Aydın, M. (2016), “Vergi Hukuku ve Muhasebe: Uygulamalı Bilimler Yüksek Okullarının Muhasebe Bölümlerinde Okutulan Vergi Dersleri Üzerine Bir Araştırma”, *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(7).
- Öncel, M. ve Kumrulu A. (1986), “Maliye Eğitiminde Hukuki Yaklaşım”, *1. Maliye Eğitimi Sempozyumu*, Bildiri Kitabı Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları No: 35, ss.1-16.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2003), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Teyyare, E. ve Kumbaşı, E. (2016), “Vergi Bilinci ve Vergi Ahlakının Gelişmesinde Maliye Bölümü Eğitiminin Rolü”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(4): 1-29.

Tuncer, S. (1986), “Türkiye’de Maliye Eğitimine Özel Kesimden Yönelen Talep”, *1. Maliye Eğitimi Sempozyumu*, Bildiri Kitabı Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, No: 35, ss.79-90.

Yaltı, B. (2011), “Vergi Hukukunda Tanıklıklarımız: Dün Azdık-Bugün Varız-Yarın Artacağız”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 17(3-4): 171-175.

Yeşilyurt, Ş. (2015), “Vergi Bilincinin Vergi Ahlakı Üzerindeki Etkisi: Maliye ve İlahiyat Bölümü Öğrencileri Örneği/The Impact of Tax Conscious on the Tax Ethics: Department of Public Finance and Theology Students Sample. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32).

Yılmaz, B. E, Ataer, S., ve Yetkin, M. (2015), “Vergi Algısı-Eğitim İlişkisi: Çeşitli Üniversitelerde Maliye Bölümü Öğrencilerinin Vergi Algılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *30. Türkiye Maliye Sempozyumu*, Mayıs 2015.

Murat Aydın lisans eğitimini 2003 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümünden mezun olarak tamamladı. 2006 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalında Yüksek Lisansını tamamladı. 2009 yılına kadar özel sektörde çalıştı. 2009 yılında Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine atandı. Muhasebe ve İhale birimlerinde 4 yıl çalıştı. 2013 yılında Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Aynı yıl Maliye Anabilim Dalında doktora yapmaya başladı. Doktorasını 2018 yılında tamamladı. Kamuda İç Denetim, Kamu Mali Yönetimi, Kamu Ekonomisi, Gelir Dağılımı ve Yoksulluk konularında bildiri ve makaleleri bulunmaktadır. Yazar halen Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölümünde doktor öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Murat Aydın graduated from Afyon Kocatepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Finance in 2003. In 2006, he completed his master's degree in Afyon Kocatepe University, Institute of Social Sciences, Department of Finance. Until 2009 he worked in private sector. In 2009 he was appointed to Turkey Electricity Transmission Corporation. He worked for 4 years in accounting and tender units. In 2013, he started to work as a lecturer at Uşak University School of Applied Sciences, Department of Accounting Information Systems. In the same year, he started to study for a PhD at the Department of Finance. He completed his PhD in 2018. He has papers and articles on Internal Audit in the Public Sector, Public Financial Management, Public Economy, Income Distribution and Poverty. He is currently working as a doctoral lecturer at Uşak University School of Applied Sciences, Department of Accounting Information Systems.